

ชนิดพืช	อัตราเมล็ดพันธุ์/ไร่	ระยะปลูก (ต้น*แถว)	อายุเก็บเกี่ยว (วัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	การดูแลรักษา				
					รองพื้น/ไร่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4
 พริกชี้ฟ้า	100 กรัม	75*100	65-90	4,000	15-15-15	อายุ 14 วันหลังย้ายกล้า ใส่ปุ๋ย อัตรา	อายุ 20-25 วัน ใส่ปุ๋ย อัตรา	อายุ 30-35 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา	อายุ 50-55 วัน ใส่ปุ๋ย อัตรา
 ผักกาดหอม	300-500 กรัม	50X50	40-45	2000-2500	15-15-15 30-50 กก./ไร่	อายุ 7-10 วันหลังออก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 20-25 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่		
 ผักกาดหัว	2-3 กก.	50X50	45-60	6000	15-15-15 30-50 กก./ไร่	อายุ 14 วัน หลังออก ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 หรือ 13-13-21 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 ผักกาดเขียวปลี	2 กก.	50X50	45-55	4500	15-15-15 30-50 กก.	อายุ 14 วัน หลังออก ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 ผักกาดขาวปลี	200-250 กรัม	50X50	45-50	3000-4000	15-15-15 30-50 กก.	อายุ 14 วัน หลังออก ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 กะหล่ำปลี	100	50-75X 100-120	พันธ์เบา 50-60 วัน	4500	15-15-15 30-50 กก.	อายุ 14 วัน หลังออก ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 ผักชีไทย	5-6 กก.	15X20	40-50 วัน	2000	15-15-15 30-50 กก.	อายุ 14 วัน หลังออก ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 หอมแบ่ง	100-150	150 กก. 15X15	20X20	40-45 วัน	2000-3000 30-50 กก.	15-15-15 ใส่ปุ๋ย 30-20-0 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 14 วัน ก ใส่ปุ๋ย 20-20-20 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 20 วัน ใส่ปุ๋ย 25-7-7 หรือ 20-20-0 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 30 วัน
 โหระพา	500	50X50	40-50 วัน	4500-6000	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังย้ายกล้า ใส่ปุ๋ย 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
 แมงลัก	501	50X51	40-50 วัน	4500-6000	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังย้ายกล้า ใส่ปุ๋ย 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	

การฟื้นฟูแปลง และการปลูกผัก หลังน้ำลด

ที่ปรึกษา : นายชาญฤทธิ์ ภาณุทัต
รักษาการผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาการเกษตรและองค์กรเกษตรกร
ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ประสบอุทกภัย
ด้านการเกษตร กรมส่งเสริมการเกษตร
นางอัญชลี สุวจิตตานนท์
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

เรียบเรียง : นางสาวจิรภา จอมไธสง
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมพืชผักและเห็ด
สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร

จัดทำ : นางอมรทิพย์ ภิรมย์บุรณ์
นางสาวพนิดา ธรรมสุริย์
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

พิมพ์ครั้งที่ 1 : จำนวน 40,000 ฉบับ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2560

จัดพิมพ์ : กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

พิมพ์ที่ : บริษัท นิวธรรมดาการพิมพ์ (ประเทศไทย) จำกัด

ศูนย์อำนวยการช่วยเหลือและฟื้นฟู
ผู้ประสบอุทกภัยด้านการเกษตร ปี 2560
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การฟื้นฟูแปลง และการปลูกผักหลังน้ำลด

ผักเป็นพืชที่ส่วนใหญ่อายุสั้น มีระบบรากตื้น เมื่อแปลงผักประสบอุทกภัยมีน้ำท่วมขังเป็นเวลานานติดต่อกันหลายสัปดาห์ ทำให้พืชผักเสียหาย โดยส่วนใหญ่จะตายหมดหากมีน้ำท่วมขังติดต่อกันเกินกว่า 5 - 7 วัน นอกจากนี้ หากน้ำท่วมขังเป็นเวลานานหลายสัปดาห์ จะทำให้สภาพพื้นที่ปลูกและโครงสร้างของดินในแปลงปลูกผักเสียหาย เมื่อน้ำลดจะยังไม่สามารถปลูกผักได้ทันที จำเป็นต้องมีการจัดการฟื้นฟูสภาพดินให้เหมาะสม และเมื่อปลูกผักในแปลงปลูกหลังจากน้ำลดใหม่ ๆ จำเป็นต้องมีการดูแลรักษาที่พิถีพิถันกว่าปกติ

การเตรียมดิน และการจัดการดิน

1. พื้นที่หลังน้ำลดระยะแรกที่ดินยังเปียกอยู่ ห้ามคนและสัตว์เลี้ยงเข้าไปเหยียบย่ำในแปลงปลูก รวมถึงห้ามนำเครื่องจักรเข้าไปในพื้นที่ เพราะจะทำให้โครงสร้างของดินที่เปียกชุ่มน้ำอยู่มากมีการอัดแน่นทำให้เกิดผลเสียต่อการไหลซึมของน้ำและเมื่อดินเริ่มแห้งโครงสร้างของดินจะจับกันแน่นและแข็งตัวมาก ทำให้ยากต่อการปรับปรุงดิน
2. พื้นที่ที่ยังมีน้ำท่วมขังอยู่บ้าง ควรหาทางระบายน้ำออกจากพื้นที่ให้เร็วที่สุด เช่น การขุดร่องระบายน้ำเพื่อให้เกิดทางน้ำไหลออกจากแปลงโดยเร็ว
3. เมื่อพื้นที่เริ่มแห้ง สภาพดินแห้งพอที่จะเข้าไปปรับสภาพดินเพื่อปลูกผักได้ ให้ทำการไถพรวนและตากดินไว้ 2 - 3 วัน เพื่อให้ดินแห้งมากขึ้น และควรหาปุ๋ยหมัก หรือ ปุ๋ยคอกเก่าคลุมเคล้าดิน เพื่อให้ดินมีคุณสมบัติทางกายภาพในการปลูกพืชที่ดีขึ้น และเป็นกรเพิ่มความอุดมสมบูรณ์แก่ดิน อาจมีการใช้ปูนขาวหรือโดโลไมท์ในการปรับปรุงดินด้วย เพื่อป้องกันปัญหาโรครากเน่า

การเลือกชนิดผักที่จะปลูก

เลือกปลูกผักที่มีอายุสั้นเก็บผลผลิตได้เร็ว เป็นผักที่นิยมบริโภค ถ้าปลูกขายให้คำนึงถึงความต้องการของตลาดด้วย

การเลือกพันธุ์ผัก

พันธุ์ที่ใช้ เลือกพันธุ์ให้เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศ และสภาพพื้นที่ ควรเป็นพันธุ์ที่ทนทานต่อสภาพแวดล้อมได้ดี

วิธีการปลูก

1. หากสภาพพื้นที่ยังมีน้ำท่วมขัง หรือสภาพดินยังเฉอะแฉะมาก สามารถเตรียมการปลูกผักล่วงหน้า ด้วยการเตรียมการเพาะกล้าผักไว้ ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เวลาตั้งแต่หยอดเมล็ดถึงย้ายปลูกประมาณ 10 - 20 วัน ขึ้นอยู่กับชนิดของผัก และเมื่อสภาพดินในแปลงปลูกแห้งก็สามารถจะย้ายกล้าผักที่เตรียมไว้ลงปลูกในแปลงปลูกได้ทันที การเพาะกล้าผักและย้ายปลูกรวมกันจะทำให้สามารถปลูกผักได้ทันทีเมื่อสภาพพื้นที่แห้งแล้ว ยังมีข้อดีคือผักจะเจริญเติบโตได้ดีกว่าปลูกลงในแปลงโดยตรง และลดความเสี่ยงต่อการเกิดโรครากเน่าและโคนเน่าระยะงอกของเมล็ดด้วย
2. หากพื้นที่เริ่มมีสภาพแห้ง และสามารถขุดดินได้ ควรเตรียมดินปลูกไว้ อาจใช้วิธีการหว่านเมล็ด หรือหยอดเมล็ดลงแปลงปลูกโดยตรงให้ระยะห่างระหว่างต้นพอสมควร ใช้น้ำปูนใสรดต้นกล้าและต้นผักอาทิตย์ละ 1 - 2 ครั้ง จะช่วยลดการระบาดของโรคที่เกิดจากเชื้อราได้

การดูแลรักษา

มีการใส่ปุ๋ย และดูแลป้องกันกำจัดโรคแมลงอย่างสม่ำเสมอตามคำแนะนำ

ข้อควรระวัง

1. การปลูกผักหลังน้ำลด หากดินมีสภาพพื้นที่ชื้นแฉะมากเกินไป อาจมีปัญหาเมื่อหว่านเมล็ดไปแล้วต้นกล้าอาจเกิดปัญหาโรครากเน่า จึงต้องมีการปรับปรุงดินด้วยปูนขาว เพื่อปรับปรุงดินให้สภาพเป็นด่างเล็กน้อย จะช่วยลดการระบาดของโรคได้ อัตราปูนขาวที่ใช้ 200 - 300 กิโลกรัมต่อไร่ รวมทั้งการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา (เชื้อราเขียว) ใส่ลงในดินด้วย จะช่วยทำให้ป้องกันโรครากเน่าในผักได้เป็นอย่างดี
2. การปลูกผักหลังน้ำลด ให้ระมัดระวังดูแลเรื่องการให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเมื่อเมล็ดงอกและเจริญเติบโตเป็นต้นกล้า และหากดินเริ่มแห้งมากขึ้นต้องมีการให้น้ำพอประมาณเพื่อไม่ให้ดินรัดต้นกล้าหรือต้นพืชและตายในที่สุด ซึ่งไม่ใช่ปัญหาทางด้านโรคพืช
3. หากสภาพแวดล้อมมีความชื้นในอากาศสูงมาก อาจประสบปัญหาเชื้อราได้ ควรระมัดระวังอย่าปลูกผักให้แน่นเกินไป หากหว่านเมล็ดและต้นกล้าแน่นมาก ให้ถอนต้นกล้าและเว้นระยะห่างระหว่างต้นพอสมควร รวมถึงการใช้น้ำปูนใสรดต้นกล้า และต้นผักอาทิตย์ละ 1 - 2 ครั้ง จะช่วยลดการระบาดของโรคที่เกิดจากเชื้อราได้

วิธีการให้น้ำชนิด สำหรับรอต้นกล้าและต้นผักในแปลงปลูก
โดยใช้ปูนขาว 5 กิโลกรัม ผสมน้ำ 20 ลิตร คนให้เข้ากันทิ้งไว้ 1 คืน ให้ตกตะกอน หลังจากนั้นให้นำน้ำปูนใสที่ตกตะกอนและผสมกับน้ำ อัตราประมาณ 1:5 รดแปลงผักอย่างสม่ำเสมอ

การดูแลรักษาพืชผัก

ชนิดพืช	อัตราเมล็ดพันธุ์/ไร่	ระยะปลูก (ต้น*แถว)	อายุเก็บเกี่ยว (วัน)	ผลผลิต/ไร่ (กก.)	การดูแลรักษา					
					รองพื้น/ไร่	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	
คะน้า	1-1.5 กก.	30*30	45-55	2,500	15-15-15 50 กก.	อายุ 14 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่		
กะเพรา	500กรัม	50*50	40-45	4,500-6,000	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังย้ายกล้า ใส่ปุ๋ย 25-7-7 อัตรา 40-50กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่		
ผักบุ้งจีน	13-15 กก.		20-25	2,500	15-15-15 30 กก.	อายุ 7-10 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 14-20 วัน ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 ผสม 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่			
ผักกวางตุ้ง	1 กก.	30*30	30-35	3,500	15-15-15 50 กก.	อายุ 7-10 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 20-25 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่			
มะระจีน	250 กรัม	50-75* 100-120	45-50	4,000-6,000	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 30-35 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 30-35 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 40-50 กก./ไร่		
บวบเหลี่ยม	200 กรัม	75*100	35-40	3,000-5,000	15-15-15 30 กก.	อายุ 7 วัน หลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 10-15 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 30-50 กก./ไร่	อายุ 30 วัน ใส่ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 30-50 กก./ไร่		
ถั่วฝักยาว	1.5 กก.	50*100	55-60	3,200-4,200	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 28 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 38-40 วัน ใส่ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 40-50 กก./ไร่		
มะเขือ เปราะ/ยาว	250-350 กรัม	75*100	60-70	8000- 12,000	15-15-15 30 กก.	อายุ 14 วันหลังย้ายกล้า ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 20-25 วัน ใส่ปุ๋ย 46-0-0 หรือ 25-7-7 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 30-35 วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 50-55 วัน ใส่ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 40-50 กก./ไร่	
แตงกวา	200 กรัม	50*70	35-40	2,500-4,000	15-15-15 30 กก.	อายุ 7-14 วันหลังงอก ใส่ปุ๋ย 46-0-0 อัตรา 30 กก./ไร่	อายุ 20วัน ใส่ปุ๋ย 15-15-15 อัตรา 40-50 กก./ไร่	อายุ 30 วัน ใส่ปุ๋ย 13-13-21 อัตรา 30-50 กก./ไร่		

